

ધોરણ : 9

ગુજરાતી

પાઠ : 17

મારા સપનામાં આવ્યા હરિ

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી
લખો.

(1) નીચેનામાંથી કયું વાક્ય કાવ્યનાયિકાને લાગુ પડતું નથી ?

(A) ભગવાન હસતા-હસતા સામે ઊભા રહ્યા.

(B) ભગવાને આંસુ લૂછી આપ્યા.

(C) હરિ સપનામાં આવ્યા હતા.

(D) હરિએ અબોલા લીધા હતા.

(2) ‘મારા મનની દુવારિકાના સૂબા’ એટલે....

(A) કાવ્યનાયિકાની મનઃસ્થિતિનું આલેખન

(B) દ્વારિકાનગરીના રાજા શ્રીકૃષ્ણના મનની વાત

(C) બીજાના મનમાં ઊભાં થતાં તરંગો

(D) દરિયામાં ડૂબી ગયેલી સોનાની દ્વારિકા

(3) 'મનની દુવારિકાના સૂબા'- વાક્યમાં કાવ્યનાયિકાનો ભાવ

(A) તિરસ્કાર

(B) સમર્પણ ભાવ

(C) ક્રોધ

(D) ગુલામી

(4) કાવ્યનાયિકા શા માટે બહાવરી બની ?

(A) શ્રીકૃષ્ણને પામવા માટે

(B) સંસાર ભોગવવા માટે

(C) કંસાર બનાવવા માટે

(D) આંધણ મેલવા માટે

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) ભગવાને કાવ્યનાયિકાનાં આંસુ કેવી રીતે લૂછ્યા ?

➤ હરિમિલન માટે ઝૂરતી ગોપીના સ્વપ્નમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ આવ્યા. ગોપીની સામે મરક મરક હસતા ઊભા રહ્યા. ગોપી ભાવવિભોર બની ગઈ. એની આંખમાંથી આંસુ સરવા માંડ્યાં. ગોપીના મનના સૂબા એવા દ્વારકાનગરીના રાજા ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ ગોપીના વિરહને ખાળવા એનાં આંસુ લૂછ્યાં.

(2) ભગવાને સ્વપ્નમાં આવીને શું કર્યું ?

- ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ ગોપીના સ્વપ્નમાં આવ્યા. શ્રીકૃષ્ણ ગોપીને પ્રેમથી બોલાવી, ઝુલાવી અને વહાલી કરી. પછી ગોપીની સામે મરક મરક હસતા ઊભા રહ્યા અને તેનાં આંસુ લૂછ્યાં.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

(1) હરિમિલનને તમારા શબ્દોમાં આલેખો.

➤ ગોપીના સ્વપ્નામાં અચાનક હરિ આવે છે અને હરિને જોઈ ગોપી કૃષ્ણના પ્રેમમાં બ્હાવરી બની જાય છે. સ્વપ્નમાં હરિએ ગોપીને પ્રેમથી બોલાવી, ઝુલાવી અને વહાલી કરી એટલે કે ગોપીને પ્રેમરસમાં તરબોળ કરી દીધી. હરિ ગોપીની સામે ઊભા છે અને મરક મરક હસી રહ્યા છે. ગોપીના મનના સુબા દ્વારકાના શ્રીકૃષ્ણ છે અને શ્રીકૃષ્ણ ગોપીની આંખમાંથી વિરહનાં

આંસુ લૂછે છે. હરિમિલનનો પ્રસંગ ગોપી માટે આનંદનો અવસર છે. એ મંગળમય અવસરે શુકનરૂપે ગોપીએ કંસાર રાંધવા માટે આંધણ મૂક્યું છે; પરંતુ હરિના પ્રેમમાં ભાવવિભોર બનેલી ગોપી તો એ આંધણમાં પોતાનો સંસાર ઓરી દે છે. આ જોઈ હરિના મુખેથી ઉદ્ગાર સરી પડે છે : ‘અરે, બ્હાવરી ... !’ પૂર્ણ આત્મીયતા પામેલી ગોપીને હરિનો ઉત્તર મળી જાય છે.

પ્રશ્ન : 4 નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

(1) આંધણ મેલ્યાં'તાં કરવા કંસાર
એમાં ઓરી દીધો મેં સંસાર
હરિ બોલ્યા : 'અરે, વ્હાવરી ...

➤ અચાનક હરિ સ્વપ્નામાં આવ્યા એટલે એ અવસર ગોપી
માટે મંગળમય બન્યો. હરિમિલનના એ મંગળમય અવસરે
શુકનરૂપે ગોપીએ કંસાર રાંધવા માટે આંધણ મૂક્યું હતું,

પરંતુ હરિના પ્રેમમાં ભાવવિભોર બનેલી ગોપીએ તો એ
આંધણમાં પોતાનો સંસાર ઓરી દીધો. આ જોઈ હરિના
મુખેથી ઉગાર સરી પડ્યા : ‘અરે, બ્હાવરી ... !’ હરિના આ
શબ્દો ગોપીના આત્મસમર્પણનો ભાવ વ્યક્ત કરે છે.

THANKS

